

ГЕНДЕР ЦЕНТАР
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Округли сто:

Развој информационог друштва и родна равноправност
10.новембар 2005.године

Родна равноправност у Републици Српској

Споменка Крунић, Гендер центар Владе РС

Правни оквир

Међународни правни оквир

- CEDAW – Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена
- Пекиншка декларација и платформа за акцију
- Резолуције УН-а
- Резолуције Савјета Европе
- Препоруке CEDAW Комитета
- Оквирна стратегија Савјета Европе за постизање равноправности полова (2001–2005)

Домаћи правни оквир

- Устав БиХ
- Устав Републике Српске
- Устав ФБиХ
- Закон о равноправности полова у БиХ
- Државни план акције (нацрт)

Закон о равноправности полова у БиХ

- Усвојен у Парламенту БиХ 21.05.2003.
(“Службени гласник БиХ”, број 16/03).
- Уређује, промовише и штити равноправност полова и гарантује једнаке могућности свим грађанима и грађанкама, у јавној и приватној сфери друштва, те спречава директну и индиректну дискриминацију засновану на полу.
- *Lex specialis.*

Дефиниције дискриминације и појмова

- Директна дискриминација.
- Индиректна дискриминација.
- Дозвољено успостављање мјера позитивне акције у циљу елиминисања постојеће неравноправности.
- Дефиниције пола (гендера), насиља на основу пола, узнемиравања, сексуалног узнемиравања.

Области

- Образовање.
- Запошљавање, рад и приступ свим облицима ресурса.
- Социјална заштита.
- Здравствена заштита.
- Спорт и култура.
- Јавни живот.
- Медији.
- Забрана насиља.

Обавезе власти

- Доношење програма мјера ради постизања једнакости полова у свим областима и на свим нивоима власти.
- Доношење нових, или измјена постојећих закона ради усклађивања са одредбама овог Закона.
- Обезбјеђење судске заштите, грађанске и кривичне, у свим случајевима повреде одредби овог Закона.
- Обезбјеђење вођења статистичких података разврстаних по полу у свим привредним субјектима, приватним и државним предузећима, државним и јавним организацијама и институцијама, као и приступа овим информацијама.

Казнене одредбе

- Насиље, узнемиравање и сексуално узнемиравање – казна затвора од 6 мјесеци до 5 година.
- За прекршаје из члана 28 – новчана казна од 1.000 до 30.000 КМ.
- Процесуирање и доношење одлука због кривичног дјела и дјела прекршаја из овог закона је хитне природе и има приоритет у раду надлежних органа.

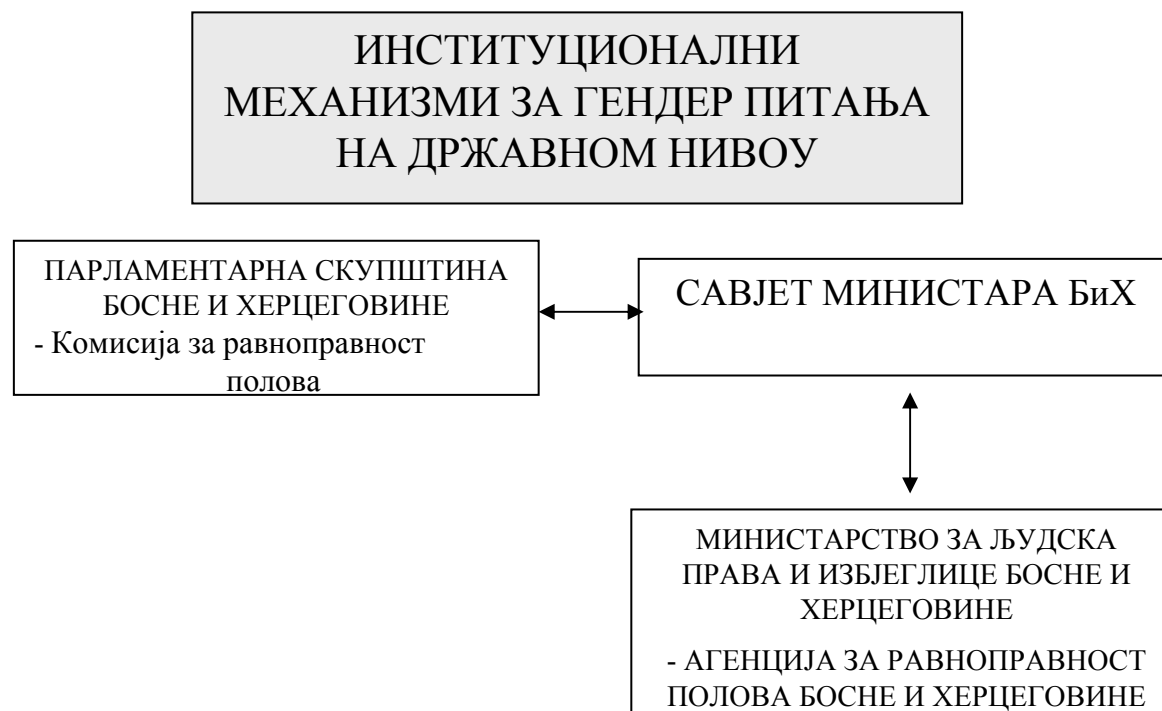
Државни план акције

- Обавеза израде проистиче из Пекиншке декларације и платформе за акцију.
- Садржи смјернице за побољшање родне равноправности и положаја жена у 12 области.
- Укључују и мјере које подразумијевају присилне процедуре и мјере кажњавања.

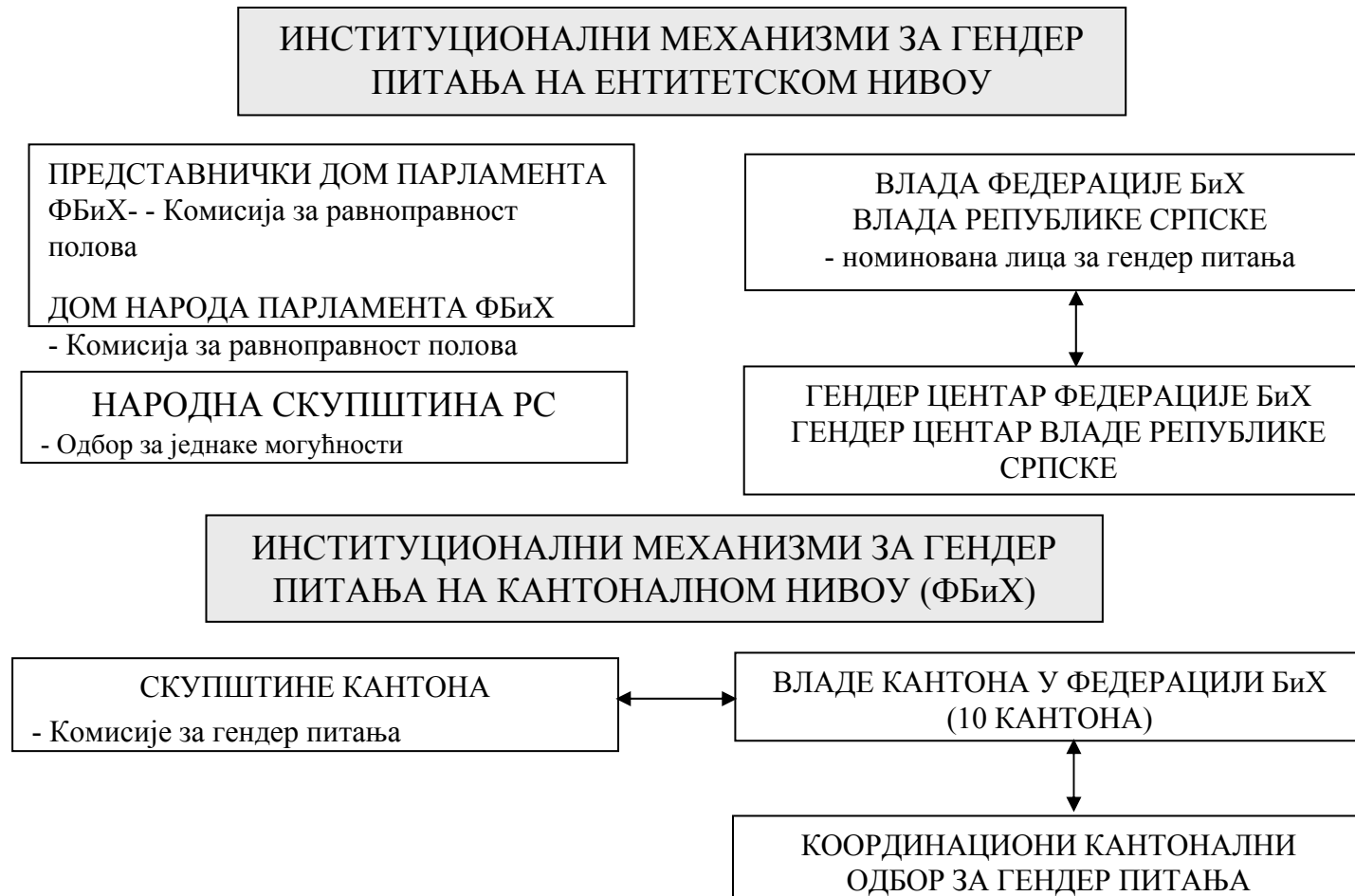
Институционални механизми за равноправност полова

- Парламентарне Комисије / Одбори за равноправност полова (БиХ, ентитети, кантони, градови/општине)
- Агенција за равноправност полова БиХ
- Гендер центри РС и ФБиХ
- Номиноване особе за гендер
- Институција Омбудсмена.

Шема институционалних механизама за гендер питања

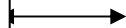
Шема институционалних механизама за гендер питања

Шема институционалних механизама за гендер питања

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗМИ ЗА ГЕНДЕР
ПИТАЊА
НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ (ФБиХ, РС, Дистрикт Брчко)

СКУПШТИНЕ ОПШТИНА /
ОПЋИНСКА ВИЈЕЋА
- Одбори/комисије за гендер
питања

КАБИНЕТ (ГРАДО)НАЧЕЛНИКА/ЦЕ
- Комисија за гендер питања
- Комисија за гендер питања у мјесним
саједницама

Институција Омбудсмена

- Не постоји посебан омбудсмен за равноправност полова.
- Циљ је оформити тијело које је много приступачније грађанима и грађанкама, за добијање одговарајуће правне помоћи.
- Дискриминација по основу пола, као повреда људских права, спада и у надлежност институције Омбудсмена.

Позитивни индикатори

- Континуирана хармонизација законских и других аката са Законом о равноправности полова у БиХ
- Систем квота у Изборном закону БиХ
- Дискриминација по основу пола – кривично дјело у КЗ БиХ, ФБиХ и РС
- Институционални механизми за гендер питања - успостављени на свим нивоима власти у БиХ
- НВО – преко 1700 рег. У БиХ – 75% НВО-а се баве женским питањима и у чланству доминирају жене
- Реп. завод за статистику РС – разврстава податке по полу (публикација “Жене и мушкарци у РС”)
- Подршка донатора и међународне заједнице (GEER и GEL пројекти)
- Регионална сарадња на гендер питањима

Негативни индикатори

- “Критична маса” од 30% учешћа жена у законодавној власти у Републици Српској није остварена– избори 2002. за Народну скупштину (РС – 16,9% - сада – 25,3% - бројем 21/83), Вијеће народа (РС – 17,8% - бројем 5/28)
- Влада РС – 12,5% - 2 министрице/16
- 2 начелнице од 62 општине у РС
- Неједнаке плате за једнак рад, отежан приступ економским ресурсима (жене у много мањој мјери власнице имовине), у преко 90% случајева жене су жртве насиља у породици...
- Стереотипна схватања и предрасуде – снажно присутни (према анкетама и истраживањима)